

Profesor dr hab. Jacek Kolbuszewski — wybitny historyk literatury i kultury, badacz problematyki górskiej, autor licznych prac (monografii, rozpraw, szkiców, artykułów) z tego zakresu, twórca i pierwszy redaktor rocznika „Góry — Literatura — Kultura”, w młodości także taternik, w dniu jubileuszu 75. urodzin (10 maja 2013 r.) odebrał w Zakopanem prestiżową Nagrodę Literacką im. Władysława Krygowskiego.

W laudacji wygłoszonej na cześć Laureata przedstawiciel przyznającego nagrodę Komitetu Redakcyjnego „Wierchów”, mgr inż. Wiesław Aleksander Wójcik, uzasadniał ów akt słowami:

W 1999 roku Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, czcąc pamięć wybitnego człowieka gór, prozaika i poety, wieloletniego redaktora naczelnego „Wierchów”, a także czołowego działacza PTT i PTTK — Władysława Krygowskiego, ustanowił nagrodę literacką jego imienia. Przyznawana jest ona corocznie osobom szczególnie zasłużonym dla polskiej kultury na polu szeroko rozumianego piśmiennictwa górskiego. Na mocy udzielonej w tym zakresie delegacji funkcję jury nagrody sprawuje Komitet Redakcyjny „Wierchów”. Postanowił on przyznać Nagrodę Literacką im. Władysława Krygowskiego za rok 2011 Profesorowi JACKOWI KOLBUSZEWSKIEMU, wybitnemu uczonemu, literaturoznawcy i kul-

turoznawcy, najznakomitszemu w dziejach polskiej nauki znawcy literatury pięknej związanej z górami, zasłużonemu edytorowi dzieł tych twórców literatury, których utwory weszły do kanonu literackiego polskich gór, badaczowi literatur słowiańskich i bałtyckich, wreszcie także wszechstronnemu człowiekowi gór — świetnemu ich znawcy, taternikowi, narciarzowi i turyście.

Profesor Jacek Kolbuszewski, urodzony w 1938 roku w Poznaniu, pierwszy raz przybył na Podhale jako ośmioletni chłopiec wraz z matką i starszą siostrą latem 1946 roku. Od tej pory Tatry i Podhale stały się ważną częścią jego życia osobistego i zawodowego. Nie jest przypadkiem, że to właśnie Tatrom poświęcił rozprawę doktorską, zatytułowaną *Funkcje estetyczne motywu Tatr w literaturze polskiej XIX wieku* (napisaną pod opieką prof. dr. hab. Stefana Kawyna i obronioną w 1965 roku), która została po raz pierwszy wydrukowana w roku 1971, a następnie, znacznie rozszerzona, ukazała się drukiem w 1982 roku w Krakowie pt. *Tatry w literaturze polskiej 1805–1939*. Liczba prac autorstwa Jacka Kolbuszewskiego dotyczących problematyki górskiej jest tak obszerna, że nie sposób wymienić tu nawet niewielkiej ich części. Trzeba jednocześnie podkreślić, że Profesor Jacek Kolbuszewski, będąc historykiem literatury polskiej i literatur zachodniosłowiańskich, sporo rozpraw i szkiców naukowych poświęcił również obecności Tatr w literaturze i kulturze słowackiej. W polu jego zainteresowań znalazły się jednak nie tylko Tatry, lecz także inne obszary górskie, między innymi Pieniny, Sudety i Alpy, w wielu przypadkach prace im poświęcone mają charakter pionierski i prekursorski. Warto tu wskazać choćby kilka z nich: *Pieniny góry romantyczne* („Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich” 1996, z. 10); *Krajobraz i kultura. Sudety w literaturze i kulturze polskiej* (Katowice 1985); *Alpy polskich romantyków. Prolegomena (Przestrzenie i krajobrazy, 1994); Zapomniany polski przekład Albrechta von Hallera »Die Alpen«* („Góry — Literatura — Kultura” 5, 2010).

Profesor Kolbuszewski jest także autorem niezwykle popularnych (w kręgach czytelników zainteresowanych górami) książek o charakterze popularnonaukowym, wśród których należy wymienić: *Góry takie kamienne. Szkice o górach i ludziach* (Warszawa 1972); *Skarby Króla Gregoriusa. O poszukiwaczach skarbów w XVII i XVIII wieku* (Katowice 1972); *Dziwne podróże, dziwni podróżnicy* (Warszawa 1977).

Osobne zasługi Profesora Kolbuszewskiego w zakresie rozwoju i popularyzacji wiedzy o górach wiążą się z jego wieloletnią współpracą z Miejską Biblioteką Publiczną w Zakopanem, gdzie przez wiele lat wygłaszał prelekcje podczas słynnych w Zakopanem „Czwartków Literackich” oraz z Komitetem Redakcyjnym „Wierchów”, w którego pracach uczestniczył aktywnie od roku 1973, a w latach 1983–2010 pełnił funkcję przewodniczącego.

W roku 1996 Profesor Jacek Kolbuszewski powołał do życia serię wydawniczą „Góry — Literatura — Kultura”, mającą początkowo charakter wydawnictwa ciągłego w ramach „Acta Universitatis Wratislaviensis”. Pod redakcją Profesora Kolbuszewskiego zostały opublikowane cztery tomy serii, która wraz z ukaza-

niem się tomu 5 (2010) została przekształcona w regularne czasopismo (rocznik). Obecna formuła pisma jest bezpośrednim nawiązaniem i kontynuacją dzieła zainicjowanego przez Założyciela i Pomysłodawcę, który nadal aktywnie współpracuje z rocznikiem „Góry — Literatura — Kultura” nie tylko jako Autor, ale także wspierając Redakcję swym doświadczeniem i bezcennymi radami, często pomagając w rozwiązywaniu trudnych kwestii merytorycznych.

Życząc Czcigodnemu Jubilatowi wielu lat w zdrowiu i nieustającej satysfakcji zawodowej, szczególnie w dziedzinie popularyzacji wiedzy o górach, przyczyniającej się w znaczący sposób do rozbudzenia społecznej wrażliwości na wartość i piękno przyrody pierwotnej — Redakcja rocznika „Góry — Literatura — Kultura” postanowiła zadedykować Panu Profesorowi Jackowi Kolbuszewskiemu tomy 7. i 8. rocznika. Obydwa tomy zawierają szkice i rozprawy Autorów reprezentujących wiele polskich i zagranicznych ośrodków naukowych, pragnących w ten sposób wyrazić Panu Profesorowi swoją wdzięczność i najwyższy szacunek.